

Stratégia informatizácie v rezorte pôdohospodárstva SR

RNDr. Anna Levčíková
riaditeľka odboru informatiky na MP SR

ITAPA 2004

Štruktúra príspevku

- Odvetvie rezortu pôdohospodárstva
- Genéza stratifikácie procesu informatizácie rezortu
- Program informatizácie rezortu do roku 2005
- Aktuálny stav informatizácie rezortu

Úvod

- Kvalitné a dostupné informácie majú dnes strategický ekonomicko-spoločenský význam pre riadenie odvetvia.
- Za účelom systematického a komplexného riadenia informatizácie rezortu bol na MP SR zabezpečený v rokoch 2000-2001 súbor systémových krokov - **Politika informatizácie rezortu pôdohospodárstva.**

Štruktúra odvetvia

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky je
ÚOŠS pre:

- a) poľnohospodárstvo,*
- b) lesné hospodárstvo,*
- c) pozemkové úpravy, závlahové a odvodňovacie systémy,*
- d) veterinárnu starostlivosť, rastlinolekársku starostlivosť,*
- rybárstvo, poľovníctvo,*
- e) potravinárstvo.*

MP SR plní úlohy súvisiace s rozvojom vidieka

Charakteristika informačného systému

- Z pohľadu tvorcu politiky informatizácie objektom informatizácie je súbor informačných systémov všetkých zložiek, ktoré vytvárajú informačné prostredie rezortu pôdohospodárstva ako jeden celok,

Informačné prostredie je charakterizované :

- mohutnosťou informačných zdrojov (cca 240) ,
  - rôznorodosťou procesov prebiehajúcich v spravovanej krajine,
  - obrovským počet subjektov, ktorí sa podieľajú na vytváraní, poskytovaní a používaní informačného potenciálu rezortu,
  - procesmi vyžadujúcimi okamžitú informačnú podporu (ochorenia zvierat, potravinová bezpečnosť, požiare ...)
  - všetky prvky a procesy je možné opísať ich polohovou lokalizáciou, čo predpokladá za jeden z kľúčových nástrojov riadenia rezortu existenciu GIS-ov i využitie metód a produktov DPZ.
- Nutným predpokladom kvality takého mohutného informačného systému je jeho dobré usporiadanie i existencia spoločných nástrojov na zabezpečenie ich koordinácie a spolupráce.

Aké boli stimuly na systémovú prestavbu IS rezortu

- **Prístupový proces** i úlohy vyplývajúce pre rezort z Národného programu pre prijatie Acquis Communautaire. Dňom vstupu musel mať rezort vybudované a harmonizované informačné a komunikačné systémy podľa štandardných architektúr v EÚ, t.j. zabezpečenú legislatívnu podporu, inštitucionálne riešenie, adaptáciu medzinárodných štandardov, zabezpečenú plnú funkčnosť v zmysle nariadení EÚ, zabezpečenie komparatívnosti dát a príp. i prepojenie na analogické systémy v EÚ.
- **Lisabonský summit** , ktorý definoval využitie potenciálu IKT ako jedného z pilierov ekonomickej a sociálnej reformy v EÚ a ktorým sa Európa prihlásila k budovaniu informačnej spoločnosti.
- **Potreba efektívneho riadenia** i zabezpečenia nových ekonomických úloh vyplývajúcich z členstva v EÚ a pre ktoré je nevyhnutná existencia kvalitnej informačnej kapacity i infraštruktúry.

Východiská

- Kľúčovými v tomto procese bolo **rozhodnutie o zriadení de facto samostatného prierezového sektoru informatiky**. Politika informatizácie rezortu bola formulovaná paralelne s tvorbou politik PP, LH a VH.
- Z iniciatívy Americkej agentúry pre medzinárodný rozvoj (USAID) bola v roku 1999 uskutočnená pracovná návšteva zameraná na pôdohospodársky IS v SR. Cieľom návštevy bolo analyzovať situáciu v sektore pôdohospodárskeho IS a metodicky navrhnúť jeho prestavbu.
- Na základe odporúčaní expertov USAID bola vykonaná **komplexná Analýza IS rezortu**, ktorou bol zdokumentovaný skutkový stav. Boli identifikované informačné zdroje rezortu, ich producenti, poskytovatelia a užívatelia. Boli identifikované základné nedostatky v IS, napr. vysoký počet izolovaných informačných zdrojov, nekoordinované a neefektívne toky dát, ktoré zaťažujú hlavne poskytovateľov primárnych dát toky, absencia nástrojov koordinácie, ale i neefektívne a nekoordinované vynakladanie finančných prostriedkov na zabezpečovanie rôznych informatických úloh.
- Absencia vládnej politiky informatizácie - východiskom bol zákon NR SR č. 261/1995 o SIS, vyhláška ktorou boli ustanovené náležitosti projektu SIS i výnos ktorým boli vyhlásené štandardy pre SIS.

Ciele

- Prebudovať existujúci súbor izolovaných informačných systémov na súbor navzájom prepojených a spolupracujúcich IS,
- Vybudovať národnú časť IS Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ podľa štandardov a nariadení EÚ ,
- Vybudovať elektronickú štátnu správu rezortu na podporu efektívneho riadenia rezortu i na poskytovanie verejných elektronických služieb tzn. digitálny obsah, infraštruktúru a služby.

Stratégia procesu

- Východiskom pre stratifikáciu procesu informatizácie v rezorte MP SR boli závery a odporúčania získané z Analýzy IS rezortu. Na ich základe boli vypracované dokumenty, ktoré komplexne vymedzili celý proces v časovom horizonte do roku 2005
  - Stratégia informatizácie rezortu - formulovala základné východiská, smery a strategické ciele
  - Koncepcia informatizácie rezortu - modelové vymedzenie štruktúry, obsahu i väzieb systému, ako aj rámcového súboru projektov.
  - Program informatizácie rezortu do roku 2005 - ucelený rozvojový súbor projektov (40), ktoré komplexne pokrývajú informatizáciu rezortu. Program sa začal realizovať v roku 2002 na základe rozhodnutia PVM .
- Rozhodnutím ministra pôdohospodárstva bol v roku 2001 vytvorený odbor informatiky na MP SR. Jeho hlavnou úlohou je tvorba, aktualizácia a realizácia Politiky informatizácie rezortu. Ten sa postupne konštituoval v priebehu rokov 2001 a 2002.

Program informatizácie rezortu – priority

V súlade s rozvojovými Programami jednotlivých odvetví pôdohospodárstva boli priority postupu schválené nasledovne:

- integrované a bezpečné informačné prostredie,
- informačno-komunikačná infraštruktúra podľa požiadaviek SPP EÚ,
- integrované informačné systémy,
- elektronická štátna správa rezortu,
- informačná infraštruktúra podľa odvetví rezortu.

Integrované a bezpečné informačné prostredie

Priorita č.1

Vytvorenie integrovaného a bezpečného informačného prostredia rezortu bolo navrhnuté realizovať nasledovnými projektmi :

- Metodika budovania a realizácie integrovaného IS rezortu
/de facto vytvorenie a zavedenie nástrojov integrácie/
- Informačná bezpečnosť
- Komunikačná infraštruktúra
- Internetový portál rezortu a štandardizácia internetových stránok
- Komplexný program počítačovej gramotnosti
- Zavedenie e-podpisu a e-obchodu

Informačno-komunikačná infraštruktúra podľa požiadaviek SPP EÚ

Priorita č.2

Na zabezpečenie prístupového procesu bolo potrebné riešiť tieto úlohy:

- Vybudovanie Integrovaného administratívneho a kontrolného systému /IACS/ ako nástroja na administráciu a kontrolu priamych platieb do slovenského poľnohospodárstva vrátane ,
  - vybudovania základných a podporných registrov pre IACS
  - vybudovanie systému na administráciu a kontrolu platieb.
- Dobudovanie a harmonizácia agrárneho informačného systému,
Základnými komponentami AIS sú : Ekonomický poľnohospodársky účet v SR, Farmárska účtovnícka dátová sieť, Agrárny trhový IS
- Vybudovanie veterinárnych a fyto-sanitárnych informačných sietí ,
- Vybudovanie IS potravinového dozoru a jeho napojenie na rýchly výstražný systém pre potraviny a krmoviny,
- Harmonizácia lesníckeho IS s Európskym lesníckym informačným a komunikačným systémom EFICS.

Integrované informačné systémy

Priorita č.3

- Integrovaný GIS rezortu /IGIS/ - strategický projekt, ktorého cieľom je systémová a dátová integrácia odvetvových GIS-ov na podporu priestorového riadenia krajiny ako celku i jej jednotlivých zložiek. Súčasťou riešenia je i koordinácia využívania metód a produktov DPZ.
- Informačný systém o transakciách s pôdou - nástroj na podporu otvorenia trhu s pôdou,
- Elektronizácia knižníc v rezorte, v súlade so stratégiou rozvoja slovenského knihovníctva,
- Integrovaný IS poradenských služieb pre agropodnikateľov .

IGIS - integrovaný systém o základných zložkách krajiny : pôda, lesy a vodstvo - projekt bol vypracovaný v roku 2002, navrhované riešenie bolo overené na dvoch modelových územiach okr. Hlohovec a Žiar nad Hronom. Analyticky a koncepčne bol pripravený GIS na veterinárnu ochranu územia, ako jeden z podsystémov IGIS-u

Elektronická štátna správa rezortu

Priorita č.4

Budovanie elektronickej štátnej správy rezortu bolo vymedzené prostredníctvom nasledovných dvoch projektov :

- Vybudovanie Komplexného intranetu MP SR, ktorý v sebe obsahuje :
  - technickú, systémovú rekonštrukciu správy LAN na MP SR,
  - vytvorenie administratívnej časti aplikačnej infraštruktúry, tzn. zavedenie automatizovaného systému správy registratúry, vytvorenie elektronického komunikačného rozhrania prostredníctvom ktorého bude zabezpečená výmena e-dokumentov s externým prostredím,
  - i vybudovanie IS na podporu vrcholového riadenia rezortu.
- Vybudovanie IS špecializovanej štátnej správy na úseku pozemkových úprav a na úseku lesného hospodárstva a poľovníctva.

Súčasný stav informatizácie rezortu

Program sa realizuje v dvoch separátnych úrovniach s diametrálne odlišnými podmienkami :

A. Realizácia úloh na zabezpečenie prístupového procesu prebieha za týchto podmienok :

1. úlohy riešili sa za výdatnej podpory expertov z EÚ, ktorí už analogické systémy vybudované majú,
2. realizácia úloh bola finančne podporovaná z EÚ,
3. informačné systémy IS sa vytvárali a harmonizovali v zmysle legislatívy, štandardov i metodík platných v EÚ,
4. tvorba a harmonizácia týchto systémov išla de facto mimo pravidiel vládnej politiky informatizácie v SR i mimo kontextu Programu informatizácie rezortu.

Súčasný stav informatizácie rezortu

B. Realizácia ostatných úloh, ktoré idú mimo rámec tzv. Európskych úloh je sprevádzaná týmito problémami :

1. súčasný mechanizmus financovania rozpočtovej sféry nevytvára podporu pre uplatňovanie projektového riadenia,
2. administratívne i časovo sú veľmi ťažko realizované postupy, ktoré predpisuje zákon o Verenom obstarávaní,
3. sú nedostatočné zdroje, hlavne nedostatok finančných prostriedkov a nedostatok kvalitných informatikov v štátnej správa – štátna správa ich nie je schopná zaplatiť,
4. rigidnosť postupov i štruktúr v štátnej správe, ktorí nedovolia zmenu existujúcich pravidiel a postupov, zmeny sa dosahujú veľmi ťažko,
5. vysoká administratívna zaťaženosť informatikov v štátnej správe nezmyselnými administratívnymi úlohami,
6. absencia pravidiel, nástrojov, štandardizovaných riešení zo strany vládnej politiky informatizácie .

Záver

Ďakujem Vám za pozornosť

RNDr. Anna Levčíková
riaditeľka odboru informatiky na MP SR

anna.levcikova@land.gov.sk